

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/46/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017202108
Dátum vydania rozhodnutia: 10.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017202108.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a sudkýň JUDr. Eriky Čanádyovej a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci žalobcu: J. L. B., nar. XX. T. XXXX, D., právne zastúpený: Advokátska kancelária Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, konajúca prostredníctvom Mgr. Lukáša Opetta, PhD., konateľ a advokát, proti sťažovateľovi (pôvodne žalovanému): Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, Limbová 12, Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária Kucek & Partners, s. r. o., Mickiewiczova 9, Bratislava, konajúca prostredníctvom JUDr. Adriána Kuceka, konateľ a advokát, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 463/2017-LF-GM zo dňa 16. októbra 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/230/2017-233 zo dňa 30. mája 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalovaného) proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/230/2017-233 zo dňa 30.05.2019 z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a proti sťažovateľovi (pôvodne žalovanému) právo na úplnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 191 ods. 1 písm. d) a písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok („SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. 463/2017-LF-GM zo dňa 16. októbra 2017 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napadnutým rozhodnutím žalovaný v zmysle § 66 ods. 1 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 131/2002 Z. z.“) a podľa čl. 28 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. c/ a článku 30 ods. 1 Študijného poriadku Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave vylúčil žalobcu zo štúdia pre nesplnenie podmienok pre postup do nasledujúceho obdobia štúdia.

2. Krajský súd zistil, že žalobca sa v akademickom roku 2017/2018 opakovane zapísal na predmet

Lekárska biochémia 2 a dňa 10.10.2017 v tomto predmete získal hodnotenie známku nedostatočne (FX), pričom v zmysle čl. 20 ods. 11 Študijného poriadku, opakovane zapísané predmety je študent v dotknutom ročníku povinný absolvovať najneskôr do 15. októbra daného akademického roka. V prípade, že opakované predmety úspešne neabsolvuje, je študent vylúčený zo štúdia. Skúškové obdobie zimného semestra akademického roku 2017/2018 sa konalo od 18. septembra 2017 do 15. októbra 2017, pričom dni 14. a 15. október 2017 pripadli na víkend a na deň 13. októbra 2017 bolo vopred oznámené rektorské voľno. Dňa 18. septembra 2017 vedúci Katedry biochémie MUDr. RNDr. Y. B., CSc., MBA (skúšajúci) vypísal v elektronickom akademickom systéme MAIS pre študentov predmetu Lekárska biochémia 2 celkom 4 termíny skúšok: 1. termín skúšky na deň 19. september 2017 s kapacitou 4 voľných miest pre študentov, 2. termín skúšky na deň 26. september 2017 s kapacitou 4 voľných miest pre študentov, 3. termín skúšky na deň 3. október 2017 s kapacitou 4 voľných miest pre študentov, 4. termín skúšky na deň 10. október 2017 s kapacitou 3 voľných miest pre študentov. Žalobca sa prihlásil na posledný termín 10. októbra 2017, na skúške bol neúspešný (známka FX). Dňa 12. októbra 2017 (t.j. vzhľadom na rektorské voľno a víkend - v posledný deň skúškového obdobia) požiadal dekanu o stanovenie mimoriadneho opravného termínu skúšky, pričom tejto žiadosti dekanka nevyhovela dňa 16. októbra 2017 (bez odôvodnenia) a dňa 16. októbra 2017 bol žalobca napadnutým rozhodnutím vylúčený zo štúdia. Rozhodnutie bolo dekanou žalovaného priamo vydané, bez oznámenia o začatí administratívneho konania a bez vypočutia žalobcu.

3. Krajský súd sa stotožnil s námietkou ohľadom pochybenia žalovaného, keď žalovaný v konaní o vylúčení žalobcu zo štúdia nepostupoval v súlade so základnými princípmi správneho konania (v zmysle Správneho poriadku), resp. princípmi „dobrej správy“. Podľa krajského súdu pochybenie spočívalo v tom, že žalovaný nedal žalobcovi ako účastníkovi správneho konania (o jeho vylúčení zo štúdia) vôbec vedieť, že je voči nemu takéto konanie začaté a zároveň žalobcovi neumožnil oboznámiť sa a vyjadriť sa k podkladom (dôkazom) napadnutého rozhodnutia, k spôsobu ich zistenia a prípadne navrhnúť ich doplnenie, ako aj umožniť mu byť vypočutý v tejto veci. Prišlo tak k porušeniu princípov spoluúčasti (byť vypočutý v prípade, ak ide o individuálny správny akt, ktorým sa o osobe rozhoduje) a právnej istoty (z hľadiska predvídateľnosti postupu orgánu verejnej moci), ktoré sú obsahom „dobrej správy“ a predstavujú základné zásady správneho konania. Takýmto postupom potom žalovaný zaťažil svoje konanie vadou, čo mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP).

4. Sťažovateľ (pôvodne žalovaný) zastúpený advokátom podal včas kasačnú sťažnosť proti tomuto rozsudku z dôvodu, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Namietal, že napadnuté rozhodnutie obsahuje všetky náležitosti, je riadne odôvodnené a vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Poukázal na interné predpisy, z ktorých vyplýva, že po druhom neúspešnom pokuse študenta o absolvovanie povinného predmetu je študent vylúčený zo štúdia, a že opakovane zapísané predmety je tento študent povinný absolvovať najneskôr do 15. októbra príslušného akademického roka, v opačnom prípade je vylúčený. Žalobca bol dostatočne informovaný o dôvodoch vylúčenia zo štúdia už na začiatku štúdia. Žalobca nemohol legitímne očakávať, že pri nesplnení podmienok pre pokračovanie v štúdiu a následnom rozhodnutí o vylúčení, bude k tomuto vypočutý a vyzvaný na vyjadrenie sa. Vzhľadom na charakter tohto správneho konania nemožno spravodlivo žiadať, aby bol žalobca upovedomený o tom, že sa voči nemu začalo konanie o vylúčení a nemožno ho o týchto okolnostiach vypočuť. Poukázal na to, že aplikácia princípov dobrej verejnej správy a pravidiel správneho konania v správnom poriadku je závislá od povahy konkrétneho konania a jeho predmetu. Sťažovateľ ďalej uviedol, že poskytnutie možnosti vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia by bolo zbytočné, neúčelné a neefektívne. Sťažovateľ tvrdil, že postupoval v súlade s právnymi predpismi a teda napadnuté rozhodnutie nie je výsledkom ľubovôle. Vo vzťahu k záveru o absentujúcom vyjadrení správnej úvahy namietal, že táto v danom prípade nie je aplikovateľná, keďže predpisy neumožňujú v prípade nesplnenia podmienok nevylúčiť dotknutého študenta zo štúdia.

5. Žalobca sa vo vyjadrení zo dňa 23.09.2019 ku kasačnej sťažnosti stotožnil s napadnutým rozsudkom, okrem odôvodnenia v časti diskriminácie a nedostatočne zisteného skutkového stavu. V otázke diskriminácie je podľa jeho názoru dôležité akceptovať koncept zákazu diskriminácie, ktorý je postavený

na tom, že je úlohou osoby pociťujúcej diskrimináciu racionálne popísať rozdielne zaobchádzanie a následne sa dôkazné bremeno presúva na orgán, ktorý musí túto diskrimináciu vyvrátiť, pričom pred žalovaným k takémuto postupu vôbec nedošlo.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky <. (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 461 SSP zamietol.

7. Najvyšší súd v tejto súvislosti, aplikujúc § 464 ods. 1 SSP poukazuje na prejudikatúru, ktorú predstavuje rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžk/31/2019 zo dňa 5. mája 2020, v právnej veci žalobcu zahraničného študenta J. Q. B. proti žalovanému Slovenská zdravotnícka univerzita, ktorý taktiež z dôvodu neabsolvovania skúšky (hodnotenie FX) z predmetu Lekárska biochémia 2 v tom istom termíne dňa 10.10.2017 nesplnil podmienky na ďalšie pokračovanie v štúdiu do 15.10.2017 a bol vylúčený dekanou zo štúdia.

8. Senát 3S sa stotožnil s rozsudkom senátu 4S a s jeho odôvodnením (bod 55) „...kasačný súd pripomína, že slovenské právo je súčasťou európskeho právneho systému. Preto je potrebné, aby aj vnútorný predpis, ktorý zakotvuje pravidlá a zásady pre rozhodovanie vo veciach študijných práv a povinností bol v praxi interpretovaný v duchu európskeho štandardu všeobecných pravidiel správneho práva, v súlade s princípmi dobrej správy. Slovenská republika ako právny štát a člen Európskej únie presadzuje súladnosť správania orgánu verejnej správy so všetkými právnymi predpismi v intenciách čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a aj s princípmi dobrej verejnej správy (princíp viazanosti právom, princíp rovnosti a zákaz diskriminácie, princíp nestrannosti a objektivity, princíp proporcionality, princíp právnej istoty, princíp konania v primeranej lehote, princíp spoluúčasti, princíp rešpektovania súkromia, princíp transparentnosti)“.

9. Ustanovenie čl. 41 Charty základných práv Európskej únie (Právo na dobrú správu vecí verejných) je potrebné vnímať ako všeobecný procesný štandard administratívnych konaní nielen pri priamej aplikácii práva Európskej únie. Navyiac, v danom prípade sa vyskytuje i európsky prvok v podobe zahraničného študenta, ktorý pochádza z krajiny, ktorá je súčasťou Európskeho hospodárskeho priestoru.

10. Podľa článku 41 Charty základných práv Európskej únie vyhlásenej 07.12.2000 v Nice (Právo na dobrú správu vecí verejných)

1. Každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote.

2. Toto právo zahŕňa najmä: a) právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať; b) právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva; c) povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.

11. Komparujúc situáciu iného zahraničného študenta z Grécka, ktorý neabsolvoval skúšku (hodnotenie FX) taktiež 10.10.2017 bolo vyhovené a bol mu poskytnutý mimoriadny termín na deň 12. októbra 2017, pričom žiadosť adresoval dekanke už dňa 10. októbra. Termín bol stanovený dva dni po podaní žiadosti. Pokiaľ však išlo o včasnosť podania žiadosti žalobcu, tak žalobca podal žiadosť až 12. októbra 2017 (fakticky posledný pracovný deň skúškového obdobia). Dekanka rozhodla o žiadosti v nasledujúci pracovný deň, po uplynutí skúškového obdobia, dňa 16.10.2017. Senát považoval jej stručnú odpoveď „I do not agree!“ (pozn. v slovenčine „nesúhlasím!“) napísanú na žiadosti žalobcu zo dňa 12.10.2017 (čl. 10) za nedostatočnú a nesúladnú s princípmi dobrej verejnej správy v časti odôvodňovania odpovede na žiadosť. Odpoveď nemusí byť rozsiahla a formalizovaná, ale musí byť z nej zrejmy dôvod nevyhovenia. V danom prípade nie je zjavné, čo bolo dôvodom nevyhovenia.

12. Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy správny súd na návrh žalobcu posúdi i zákonnosť skôr vydaného rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, z ktorého preskúvané rozhodnutie alebo opatrenie vychádza, ak bolo preň skôr vydané rozhodnutie alebo opatrenie záväzné a ak skôr vydané rozhodnutie alebo opatrenie nebolo samostatne možné preskúmať správnym súdom podľa § 6 ods. 2. Ak orgán verejnej správy, ktorý vydal skoršie rozhodnutie alebo opatrenie, nie je v konaní pred správnym súdom žalovaným, má postavenie účastníka konania podľa § 32 ods. 3 písm. c).

13. Podľa § 27 ods.2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok („SSP“) pri rozhodnutí, opatrení alebo inom zásahu, ktoré orgán verejnej správy vydal alebo vykonal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúma iba, či také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah nevybočili z medzí a hľadísk ustanovených zákonom; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 192, 198 a § 230 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a).

14. Týmto nie je dotknutá otázka voľnej správnej úvahy dekanke vo vzťahu k povoleniu mimoriadneho opravného termínu, avšak aj v tomto smere je potrebné poukázať na skutočnosť, že v záujme právnej istoty by bolo žiaduce aby v prípade, pokiaľ je dekanke adresovaná žiadosť, ktorej predmetom je povolenie mimoriadneho opravného termínu, svoje stanovisko zrozumiteľne odôvodnila. Výjadrenie dekanke nemusí mať všetky zákonom predpísané náležitosti administratívneho rozhodnutia. Z pohľadu jeho materiálnej resp. kvalitatívnej stránky by, reflektujúc princíp právnej istoty, malo obsahovať pochopiteľnú a zrozumiteľnú odpoveď žiadateľovi.

15. O náhrade trov kasačného konania rozhodol tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP). Úspešnému žalobcovi voči sťažovateľovi priznal právo na úplnú náhradu trov kasačného konania (§ 167 ods. 1 SSP).

16. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.